

Way Science

International Scientific and
Practical Internet Conference

**«Development of Education, Science and Business:
Results 2020»**

WayScience

Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція

**«Розвиток освіти, науки та бізнесу:
результати 2020»**

Редакція Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience»

Матеріали подані в авторській редакції. Редакція журналу не несе відповідальності за зміст тез доповіді та може не поділяти думку автора.

Розвиток освіти, науки та бізнесу: результати 2020: тези доп. міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3-4 грудня 2020 р. – Україна, Дніпро, 2020. – Т.1. – 638 с.

(Development of Education, Science and Business: Results 2020: abstracts of the International Scientific and Practical Internet Conference, December 3-4, 2020. – Ukraine, Dnipro, 2020. – P.1. – 638 p.)

Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Розвиток освіти, науки та бізнесу: результати 2020» присвячена основним дослідженням цього року.

Тематика конференцій охоплює всі розділи Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience», а саме:

- державне управління;
- філософські науки;
- економічні науки;
- історичні науки;
- юридичні науки;
- сільськогосподарські науки;
- географічні науки;
- педагогічні науки;
- психологічні науки;
- соціологічні науки;
- політичні науки;
- філологічні науки;
- технічні науки;
- медичні науки;
- хімічні науки;
- біологічні науки;
- фізико-математичні науки;
- інші професійні науки.

Дніпро – 2020

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ УМСА

Лисаченко О.Д.

к.б.н., доцент, доцент кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Єрошенко Г.А.

д.мед.н., професор, професор кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Пелипенко Л.Б.

к.мед.н., доцент, доцент кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Кінаш О.В.

ст.викладач кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Донець І.М.

викладач кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Шевченко К.В.

аспірант кафедри гістології, цитології та ембріології
Українська медична стоматологічна академія

Навчання студентів-іноземців в Україні проходить завдяки багатоплановим напрямкам педагогічної діяльності (навчальної та виховної), які реалізуються з урахуванням психологічних, соціальних, національно-культурних та етичних аспектів навчально-виховної роботи вузу. Основною метою навчання в Українській медичній стоматологічній академії є підготовка кваліфікованих спеціалістів високого рівня, який дозволить працювати за обраним фахом у будь-якій країні світу та бути затребуваним фахівцем медичної галузі. Багаторічний досвід роботи з іноземними студентами використовується на всіх кафедрах академії для проведення навчально-виховного процесу з цими студентами і направлений не лише на підготовку висококласного фахівця, а й на виховання культурної та порядної людини. Перший рік перебування іноземних студентів в нашій країні супроводжується перебудовою та пристосуванням їх уявлень, поглядів та звичок, вироблених вдома до життя в Україні. Вони мають не тільки засвоїти мову та ази знань з майбутніх професійних дисциплін, а й усвідомити реалії нових умов життя, звикнути до правил та вимог іншого соціально-економічного та національно-культурного середовища. В цьому складному адаптаційному процесі провідну роль відіграють викладачі кафедр початкових курсів, особливо куратори груп іноземних студентів, які стають їм опікунами та провідниками у нових та складних умовах життя. Саме від уміння, педагогічної майстерності, гуманності, розуміння та турботливості наставників-кураторів залежить успішність та ефективність адаптації іноземців до навчання в медичних вузах України.

Сучасні виклики сьогодення сприяють інтенсивному розвитку контактів між державами, що приводить до збільшення міграції молоді в цілях здобування освіти та працевлаштування. Україна приймає на навчання велику кількість студентів, за даними Міністерства освіти та науки в українських вузах навчаються іноземці з більш ніж 130 країн світу. Навчання іноземних студентів в медичних закладах України сприяє інтеграції вітчизняної медичної школи у світовий освітній простір і стимулює розвиток медичної освіти та науки в країні. На якість вищої медичної освіти впливає кадровий потенціал, який покликаний ефективно навчати іноземних студентів та надавати їм якісні освітні послуги, активація процесу адаптації та соціалізації іноземних студентів, забезпечення навчального процесу сучасною матеріально-технічною базою

та необхідним демонстраційним матеріалом. З кінця ХХ століття Україна є активним учасником світового освітнього процесу. Молодь України з кожним роком відкриває для себе нові горизонти для здобуття освіти у вищих навчальних закладах Європи та Америки. Навчальні заклади України також активно залучають до своїх лав студентів з різних країн світу, презентуючи при цьому сам вищий заклад освіти та державу в цілому, з її намірами, можливостями та перспективами. Студентський вік є етапом поступового переходу юності в зрілість, коли в результаті дорослішання молоді люди набувають знань, умінь, навичок та нового ставлення до оточуючого світу. Аналіз контингенту іноземних студентів, що здобувають освіту в Українській медичній стоматологічній академії, показав їх розподіл по мовному та культурному аспектах, за етнічно-релігійними традиціями. Серед студентів-іноземців невеликий відсоток складають громадяни країн Центральної Африки, колишніх республік Радянського Союзу, Китаю та Болгарії і, як показує досвід, робота з даними категоріями студентів не містить конфліктних ситуацій, викликаних на релігійно-культурному ґрунті. Найбільша етнонаціональна група в академії представлена студентами-мусульманами, які підтримують установлені роками родинні відносини, об'єднані повагою ісламських віровчень та спільною арабською мовою. Важливим для цих студентів є інтереси сім'ї, тому й вибір майбутньої професії найчастіше залежить від бажання старших членів родини. Тісні родинні зв'язки відіграють важливу роль в бажанні допомагати та підтримувати один одного, що позитивно впливає на навчання братів і сестер, які приїхали здобувати освіту в Україні [1, с.76].

Працюючи зі студентами-мусульманами викладачі вишів повинні враховувати традиції культурного середовища в якому вони виростили та особливості їхнього характеру, а саме підвищену імпульсивність та емоційність. Бурхлива реакція студентів, що виникає при спілкуванні з оточуючими, не завжди є проявом агресії, така поведінка є абсолютно нормальною у їх культурному просторі. Особливістю студентів з арабського та ісламського світу є відносне ставлення до часу. Тому часті запізнення, відсутність пунктуальності та недотримання часових обмежень для цих студентів є нормою. Звідси і їхня поведінка на практичних заняттях та лекціях: гучні розмови, ходіння по аудиторії, суперечки, виконання кількох справ одночасно. Основне завдання викладача полягає в поясненні норм та традицій української культури, в донесенні до студента важливості проявів його поведінки і висловлювань в контексті традицій української моральності [2, с.47]. Коли мова іде про студентів-арабів або мусульман з країн Північної Африки чи Аравійського півострова, слід виділити проблему їхнього ставлення до жінки-викладача в навчальних закладах України, адже в ісламських країнах жінка-викладач має специфічні права та обов'язки. У випадку української системи освіти проблема відносин між жінкою-викладачем і студентом-мусульманином чи арабом швидко зникає, коли викладач при належній психологічній підготовці і навичках педагогічної роботи доносить даному контингенту позицію українського менталітету та українських традицій, які зобов'язують з шаною та повагою відноситися до жінки в цілому та до жінки як викладача.

Позитивні тенденції привабливості освітніх послуг в Україні мають і негативні аспекти, адже громадяни тропічних та субтропічних країн потрапляють в незвичне їм соціокультурне, кліматичне, мовне та національне середовище. Зниження показників соціально-біологічного критерію задоволеності існування призводить до появи психологічної дезадаптації в студентів-іноземців, що проявляється у вигляді появи невротичних реакцій та розладів. Поєднання соціально-біологічної та психологічної дезадаптації в студентів-іноземців негативно впливає на рівень їх фахової освіченості, знижує мотивацію до навчального процесу [3, с.69].

Труднощі, які іноземний студент відчуває під час перебування в новій країні, можна поділити на три основні групи: 1) психофізіологічні труднощі, пов'язані з перебудовою особистості, «входженням» у нове середовище, психоемоційним напруженням, зміною клімату; 2) навчально-пізнавальні труднощі, пов'язані з недостатньою мовною підготовкою, подоланням відмінностей у системах освіти; адаптацією до нових вимог і систем контролю

знань; 3) соціокультурні труднощі, пов'язані з освоєнням нового соціального і культурного простору медичних закладів; подоланням мовного бар'єру у вирішенні комунікативних проблем [4, с.114]. Сучасна стратегія розвитку процесу навчання іноземних студентів в УМСА виділяє фактори, що впливають на якість освіти, це: якість кадрового потенціалу академії; процес адаптації та соціалізації іноземних студентів; сучасна матеріально-технічна база. Велике значення має престиж вибраного студентом вищого медичного закладу серед інших медичних вишів України та його рейтингове місце в списку світових закладів вищої освіти.

Якість кадрового потенціалу. Працювати в групах з іноземними студентами набагато складніше ніж з вітчизняними студентами. Підбір педагогічних кадрів для роботи зі студентами-іноземцями відбувається з урахуванням досвіду викладача, мовної підготовки (взалежності від мови навчання), рівня знання предмету та вміння працювати в умовах міжкультурного простору. Важливим є: правильна організація навчального процесу; індивідуальний підхід до кожного студента; доступність інформаційного забезпечення заняття.

Процес адаптації та соціалізації іноземних студентів. Відбувається на рівнях міжособистих відносин, індивідуальної поведінки, механізмів діяльності, здоров'я та функціональних резервів організму студента. Показниками успішної адаптації студентів до навчання є: позитивна успішність, задоволення процесом навчання, соціальна активність, високий рівень запам'ятовування, розвиток мислення.

Сучасна матеріально-технічна база вузу. Для полегшення сприйняття матеріалу з кожного предмету крім обов'язкових підручників, які видані мовою навчання іноземних студентів, кафедри повинні мати необхідні допоміжні засоби навчання, які забезпечать успішне засвоєння кожної дисципліни. Сюди відносять створені викладачами кафедр методичні вказівки, тематичні навчальні посібники, робочі зошити, тощо. Електронні підручники, як новий та перспективний засіб навчання, є елементом якості навчально-методичного забезпечення навчального процесу та необхідною умовою формування професійної компетенції майбутнього спеціаліста. Важливим у підготовці іноземних студентів є використання електронних словників, термінологічних посібників, визначення в яких подано латинською, російською та англійською мовами, збірників тестів та ситуаційних задач «Крок 1». Широке застосування демонстраційного матеріалу на практичних заняттях та під час читання лекцій сприяє більш доступній подачі нового матеріалу та підвищує вірогідність його якісного засвоєння. Використання комп'ютерних навчально-контролюючих програм урівнює можливості студентів при тестовому контролі знань та допомагає нівелювати пробіли в знанні російської мови окремими іноземними студентами. Новітні інформаційно-комунікаційні технології дозволяють покращити сприйняття і осмислення великої кількості інформації, підвищити якість навчання, сформувати уміння і навички та підвищити творчу активність студентів-іноземців.

Велика робота покладена на кураторів, які працюють зі студентами міжнародного факультету, саме на них лежить відповідальність за успішну адаптацію студентів-іноземців до нових умов навчання та пристосування до життя в мультикультурному просторі УМСА. Робота куратора має бути максимально направлена на залучення студентів до соціально активного студентського життя, виховання фізично і морально здорової особистості, а в подальшому - на формування висококваліфікованого спеціаліста любої галузі медицини.

Список літератури:

1. Іщейкін К.Є. Етнопсихологічні особливості роботи з іноземним студентами та проблема їх адаптації в українському культурному просторі / К.Є. Іщейкін, А.В. Салій // Світ медицини і біології. – 2013. – вип. 2 (37). – С. 75–78.
2. Шепітько В.І. Особливості адаптації вітчизняних та іноземних студентів до навчання в медичному вузі / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Єрошенко [та ін.] // Mind technologies: step to the future: International scientific-practical congress of pedagogues, psychologists and medics, April, 2018. – Brussels, Belgium, 2018. – С. 46–48.

3. Ждан В.М. Особливості соціально-біологічної та психологічної дезадаптації іноземних студентів до умов навчання в Полтавському регіоні / В.М. Ждан, А.М. Скрипніков, В.В. Денко [та ін.] // Світ медицини і біології. – 2013. – Вип. 2 (37). – С. 68–70.

4. Климач Т.М. Моніторинг проходження соціальної та психологічної адаптації студентів першокурсників ВДНЗУ «УМСА» / Т.М. Климач, В.І. Шепітько, Г.А. Єрошенко [та ін.] // Матер. XII міжнар. науково-практичної конференції «Адаптаційні можливості дітей та молоді» – Одеса, 2018. – С. 113-116.